

ciune și bunătațe sufletească, pentru a învinge toate piedicile, și a fi demn de fata padișahului. Basmul constituie, poate, cel mai potrivit material dramatic pentru un spectacol de păpuși, el presupune multă culoare, personaje construite pe o dominantă precisă, prezența permanentă, firească, a fabulosului. Spectacolul cu *Bu-Ali* se bucură de avantajul unui text foarte frumos, de o poezie aparte, cu metafora amplă, cu expresia savant șlefuită a literaturii orientale. Această curgere armonioasă a textului a determinat, însă, în realizarea sa scenică (regia artistică — Ștefan Lenkisch) o notă de monotonicitate, o lipsă de ritm menținută pe parcursul întregului spectacol. Un basm trebuie să fie „o mare aventură“, deși știm cu toții că, în final, vom asista la nelipsita muntă „ca-n povești“, sau poate tocmai pentru că știm. Teatrul de păpuși oferă condiții perfecte pentru o montare „spectaculoasă“ (care nu exclude nuanța de distanțare ironică), cu rapide transferuri în spațiu și timp, este cadrul ideal pentru o desfășurare nelimitată de fantezie; și basmul oriental, alături de eleganța frazei, de dantela fin țesută a metaforei, a versului, înseamnă imaginație, înfățișare vizuală, explozie de culoare. Pe această linie s-au înscris păpușile create de Ella Conovici, frumoase, foarte expresive, integrate într-o concepție plastică unitară, dar perfect individualizate caracterologic. Conturarea personajelor a fost completată prin foarte buna alegere a „vociilor“. Util, dar fără strălucire — decorul creat de Mioara Buescu.

Cristina Constantiniu

NINIGRA ȘI ALIGRU

de

Nina Cassian

Ninigra și Aligru de Nina Cassian, la Teatrul „Țândărică“, a marcat „deschiderea absolută“ a stagiunii; sînt rare spectacolele care izbutesc, cu atîta precizie, să se constituie într-un indicator al temperaturii, pulsului, nivelului și căutărilor echipei creatorilor — spectacole-lembe pentru momentul dat al teatrului respectiv.

Caracteristica sa cea mai izbitoare e farmecul: un farmec aparte, dulce-acrișor, făcut din delicatețe, grație, umor, și multă, foarte multă pricepere profesională. Păpușanii de la „Țândărică“ au — se știe de mult — siguranța și dezinvoltura celor deplin stăpîniți pe meserie; de la un anumit nivel în sus, ceea ce ar fi fost simplă rutină a meșteșu-

gului se convertește în libertate artistică, dobîndește transparență și imponderabilitate. A căuta o definiție, sau măcar o determinare conceptuală, pentru această impresie de fragil, de flou și de aerian, echivalează cu încercarea de a fixa în insectar irizările de polen de pe aripile fluturului viu, trecînd prin lumină; din păcate, tocmai aceasta e datoria cronicarului...

Deci: o poveste-fabulă (căci are morală!) cu doi tigrișori ale căror aventuri (paralele) se reîntînesc, ca ale oricărui cuplu din basme, într-un firesc happy-end, după ce vor fi fost învinse capcanele și primejdiile (de inspirație ultramodernă) ale „alienării“ caracterului tigresc, mîndru și demn, prin falsificarea și dresaj. Un basm-parodie, în care poeta a îngăduit fanteziei acrobației grotesci, s-a jucat, o vreme, cu figurile născocite, prefăcîndu-se, conștiincios-copilărește, a le lua în serios, pentru a le înțeapa apoi pe rînd, răutăcioasă, cu acul ironiei. O întruhipare cu adevărat originală: Animalul greșit, monstru inocent zămislit din neatenția și hazardul jocului de cuburi. Multă ingeniozitate a verbului poetic. Pentru a da realitate, consistență materială acestor alunecoase invenții, regizoarea Margareta Niculescu a imprimat viață unor simpatice și expresive păpuși create de Ella Conovici, punîndu-le în mișcare într-un decor în culori vii, exotice, realizat de Dan Nemțeanu și în ambianța sonoră, cu virtuți dinamizatoare, compusă de Anatol Vieru. Actori cu o puternică personalitate și-au împrumutat vocile, transformînd cîteva dintre păpuși, printr-un act complet de gîndire și interpretare, în mici personaje pline de sugestii: Ninigra a profitat din plin de alinturile feline din glasul Marianei Mibuț; Miorlanei i-a conferit autoritate timbrul de neconfundat al Olgăi Tudorache; inflexiunile insinuante ale lui Toma Caragiu au lărgit ceroul trimiterilor Animalului greșit; iar Nelly Sterian a dat o savoare aparte tradiționalului salvator al eroilor aflați la ananghie, numit de data aceasta Papagalul Partipri. Cum e și normal, posibilitățile echipei se dezvăluie mai ales în partiturile de mișcare: Ninigra (Florentina Lenkiș) e timidă și în același timp cochetă; Aligru (Justin Grad) are bruschețea vioaie, băiețească; struții (Brîndușa Silvestru și Ștefan Săndulescu) etalează un întreg arsenal de fițuțeli și fandoseli; Animalul greșit (Costel Popovici) se desface și se recompune mereu uimitor. Bucuria pură a virtuozității culminează în momentul șerpilor (creație colectivă), „fără nici o legătură cu povestea“, dar de valoare antologică.

N-am să ascund că, privind acest spectacol, realmente încîntător, am avut aproape tot timpul ciudata senzație că el se întemeiază pe o eroare de adresă; nu pentru

că micii săi spectatori nu l-ar înțelege (ce nu înțeleg oare acești copii, care consumă programe de televiziune pe pine, avertizați de Reflector împotriva anomaliilor existenței și familiarizați cu „bancurile cu olteni“ ale lui Amza Pellea?!), ci pentru că *tonalitatea* este aceea a unei glume între adulți: complice, aluzivă. Intenția morală există, ea are chiar o forță mult mai mare decât în obișnuitele povești educative care-i învață pe copii bunele maniere; e un mesaj care țintește mai departe și mai ambițios. Numai că, rătăcit printre amuzantele arabescuri verbale, intimidat de voluptățile parodiei, tonul direct, sincer, nu se mai aude. Lipsesc *seriozitatea* aceea aparte, aliaj de credință și emoție, cu care-și privește jocul chiar cel mai evoluat copil al secolului, câtă vreme este copil și nu și-a pierdut candoarea.

Spuneam că *Ninigra* și *Aligru* are funcția de a fi termometru, stetoscop, barometru pentru echipa de la „Tândărică“. Fi-rește, experiența, succesele, rafinamentul realizat în profesiune nu-i mai îngăduie să încapă în cadrele strâmte ale textelor de serie destinate teatrului de păpuși; incursiunile pe teritoriile unde se poate găsi „substanță poetică“ sînt, într-un fel, obligatorii — ca și elaborările complicate, care solicită întreg potențialul de talent și măiestrie. Este calea pe care o parcurg cele mai bune formații păpușărești din lume. Dar rămîne deschisă o problemă, nu mai puțin dificilă: a nu pierde, în acest zbor, comunicarea esențială — cu lumea copilăriei. Poate că cea mai

Ninigra și Aligru — două păpuși create de Ella Conovici și minuite de Florentina Lenkiș și Justin Grad.

importantă temă de explorare ar fi toamă descoperirea aceluia ton proaspăt, uimitor și seducător în mod special pentru copiii epocii moderne?

I. P.

PE SCENELE DIN ȚARĂ

Teatrul Național
din Craiova

OMUL CARE...

de Horia Lovinescu

Premiera inaugurală a stagiunii craiovene — *Omul care...* de Horia Lovinescu, — text recent în peisajul dramaturgiei originale, a aliniat la rampă un mare număr de actori,

propunându-le o largă paletă interpretativă. Construită cu dezinvoltură în atributele genului, dezvoltînd suspense-ul și dramatismul generat de neprevăzut, versiunea scenică craioveană semnată de regizoarea Valentina Balogh accentuează nuanțele portretisticii oferite de autor. Coloratura cotidiană a conflictului, expunerea simplă, lipsită de artificii spectaculoase, înfăptuită într-o alternanță de reportaj cinematografic, inspirat dintr-un fapt neobișnuit, dar prezentînd oameni obișnuiți, ni s-a părut adevărată; și evoluția personajului central, propune ca un subiect de meditație semnificațiile răspunderii civice și politice proprii unui erou al zilelor noastre. Proiecția finală ne dezvăluie eroismul anonim, capacitatea omului de a deveni erou nu prin impulsul exaltării romantice, ci ca un rezultat firesc al participării civice.